

Konsekvensutredning med
anledning av ändringar i
Boverkets föreskrifter och
allmänna råd (2007:5) om för
certifiering av energiexpert

Titel: Konsekvensutredning med anledning av ändringar i Boverkets
föreskrifter och allmänna råd (2007:5) för certifiering av energiexpert
Dnr: 1191-4101/2013

Boverket 2013

Förord

I denna konsekvensanalys beskriver Boverket bakgrunden till föreslagna ändringar i verkets föreskrifter och allmänna råd (2007:5) för certifiering av energiexpert, BFS 2013:17, CEX 4, och vilka kostnadsmissiga och andra konsekvenser dessa ändringar får.

Analysen är sammanställd inom enheten för EU/Marknadskontroll/Energi.

Karlskrona december 2013

Yvonne Svensson
rättschef

Innehåll

Inledning och läsanvisningar	5
Sammanfattning	6
Bakgrund.....	7
Uppgifter om vilka som berörs av regleringen.....	10
Övergångsreglerna.....	10
Energiexperter	10
Byggnadsägare och byggherrar.....	13
Certifieringsorgan	13
Utbildningsföretag	14
Fastighetsmäklare	15
Kommunala byggnadsnämnder	15
Sakkunnig energiexpert enligt PBL	15
Övriga företag.....	15
Särskild hänsyn	16
Författningsändringar med konsekvenser.....	17
3 §	17
4 §	18
5 §	18
7 §	19
8 §	21
9 §	21
10 §	21
11 §	22
12 §	23
13 §	24
16 §	24
Överensstämmelse med eller går utöver skyldigheter i EU- medlemskapet.....	26
Särskilda informationsinsatser.....	27

Inledning och läsanvisningar

Boverkets föreskrifter och allmänna råd för certifiering av energiexpert är tillämpningsföreskrifter till lagen (2006:985) om energideklaration för byggnader och förordningen (2006:1592) om energideklaration för byggnader. Lagen är en del av implementeringen av EU-direktivet om byggnaders energiprestanda (2010/31/EU).

Denna konsekvensutredning berör ändringar i Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2007:5) för certifiering av energiexpert. Det bör observeras att ett bemyndigande krävs för att Boverket ska få meddela föreskrifter. Sådana konsekvenser som följer av ändringar i lag och förordning berörs således inte. Boverket rekommenderar dock att man översiktligt tagit del av gällande lag och förordning innan man tar del av denna konsekvensanalys, samt regeringens förslag till ändring av lagen (prop. 2011/12:120 och 2012/13:171). Detta för att tillgodogöra sig en korrekt helhetsbild av regelverket.

Sammanfattning

Detta förslag till ändrade föreskrifter och allmänna råd grundar sig på de ändringar i systemet för energideklaration som regeringen aviserade i propositionen *Vägen till mer effektiva energideklarationer* (prop. 2011/12:120). Nuvarande system med krav på ackreditering av de företag som upprättar energideklarationer föreslås avskaffas och ersättas med skärpta krav på personcertifiering. Regeringen har reglerat detta på lag- och förordningsnivå.

Besiktningskravet på luftkonditioneringssystem har upphävts. Sverige har i stället valt ett rådgivningsalternativ vilket medgavs genom det omarbetade direktivet för byggnaders energiprestanda (2010/31/EU). Boverkets föreskrifter och allmänna råd för certifiering av energiexpert (BFS 2007:5), CEX måste av denna anledning uppdateras.

Boverkets förslag till ändringar i verkets föreskrifter och allmänna råd (2007:5) för certifiering av energiexpert omfattar i huvudsak

- Behörighet *luftkonditionering* upphävs.
- Vissa ändringar föreslås i § 7, § 8 och § 10, som rör krav på särskild kompetens. Ändringarna gäller exempelvis kompletterande krav på kunskap om fördelning av energianvändning, och för behörighet *kvalificerad*, krav på kunskap om hur system för uppvärmning, kylning och ventilation samt styrning och reglering av dessa system samverkar i en byggnad.
- I 12 § föreslås att upprättandet av en teoretisk energideklaration ska vara en del av det teoretiska provet för certifiering som energiexpert.

Förslaget till ändringar i CEX får konsekvenser för framförallt energiexperter, certifieringsorgan och utbildningsföretag. Enligt Boverkets bedömning har förslaget till ändringar i CEX *i sig* inga effekter av betydelse för övriga företags arbetsförutsättningar, administrativa kostnader, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. För konsekvenser av ändringar på lag- och förordningsnivå hänvisas till propositionerna *Vägen till mer effektiva energideklarationer* (prop. 2011/12:120) och *Kompetens och oberoende vid upprättandet av energideklarationer* (2012/13:171).

Bakgrund

Boverkets föreskrifter och allmänna råd för certifiering av energiexpert, BFS 2007:5, fortsättningsvis benämnd CEX, reglerar de krav på sakkunskap som ska vara uppfyllda för certifiering av energiexpert. Ett ackrediterat certifieringsorgan certifierar den person som ska göra energideklARATIONER enligt krav som kan finnas i standarder eller andra normerande dokument. När det gäller sakkunskap för energiexperter ställs alltså kraven i CEX.

I det ursprungliga direktivet om byggnader energiprestanda (2002/91/EG) ställdes krav på besiktning av luftkonditioneringsystem. Kravet genomfördes i svensk rätt genom lagen om energideklaration, där krav angavs att luftkonditioneringsystem som huvudsakligen drivs med el och som var över en viss storlek, skulle besiktas, och att vissa uppgifter om sådana system skulle anges i energideklarationen. I det omarbetade direktivet om byggnaders energiprestanda (2010/31/EU) gavs möjligheten för medlemsstaterna att i stället för besiktning av sådana luftkonditioneringsystem välja ett rådgivningsalternativ, om effekterna av ett sådant alternativ skulle bli likvärdiga. Regeringens bedömning var att energieffektiviseringsåtgärder i luftkonditioneringsystem bör främjas genom rådgivningsinsatser och att kravet på besiktning av sådana system skulle ersättas med detta alternativ. Kravet på besiktning av luftkonditioneringsystem med en kyleffekt över 12 kW, och som huvudsakligen drivs med elektricitet, upphörde i och med ändringarna i lagen om energideklaration 1 juli 2012. Med anledning av denna ändring finns inte längre något behov av att ha kvar behörigheten *luftkonditionering* i CEX. I förslaget till ändrade föreskrifter tas därför denna behörighet bort. Ändringen leder till följdändringar i flera andra paragrafer.

Eftersom luftkonditioneringsystem över 12 kW utgör en del av gränsdragningen mellan *enkla* och *komplexa* byggnader enligt definitionerna i CEX, så kan frågan väckas om det inte också är lämpligt att ändra definitionerna i detta avseende då behörighet *luftkonditionering* föreslås tas bort ur föreskrifterna. I § 2 i nuvarande CEX definieras bland annat enkel

och komplex byggnad. Med *enkel* byggnad avses dels en- och tvåbostadshus, dels flerbostadshus och lokaler som inte har luftkonditioneringssystem större än 12 kW kyleffekt och som i byggnaden har

1. låg eller ingen integrationsnivå mellan de tekniska systemen, eller
2. enkelt system för styrning och reglering.

Komplexa byggnader är alla andra byggnader, samt sådana särskilt värdefulla byggnader som avses i 8 kap 13 § plan- och bygglagen (2010:900). Behörighet *normal* gäller för enkla byggnader, och behörighet *kvalificerad* för komplexa byggnader. I § 8, avseende behörighet *kvalificerad*, ställs särskilda krav på kunskap, i förhållande till behörighet *normal*, som avser just system för komfortkyla. Större luftkonditioneringssystem är ofta av en mer komplicerad art, likaså de byggnader, sett till andra tekniska system, där sådana luftkonditioneringssystem allt som oftast finns. Av denna anledning anses det även fortsättningsvis vara lämpligt att byggnader med sådana system besiktas av certifierade energiexperter med behörighet *kvalificerad*. En del av införandet av rådgivningsalternativet avseende luftkonditioneringssystem sker också via energideklarationen. I formuläret för energideklarationen ska energiexperten fortfarande ange om det finns luftkonditioneringssystem över 12 kW eller inte. Om det finns sådana system i den aktuella byggnaden bifogas information om luftkonditioneringssystem till energideklarationen. Vid upprättande av energideklarationen måste alltså energiexperten fortfarande ta ställning till och ange i formuläret om det finns luftkonditioneringssystem över 12 kW eller inte. Sammantaget anses det därför fortfarande vara lämpligt att använda sig av luftkonditioneringssystem över eller under 12 kW kyleffekt i definitionen av enkla och komplexa byggnader. Därför behålls definitionen oförändrad trots att behörighet *luftkonditionering* tas bort.

Systemet med ackrediterade kontrollorgan föreslås avskaffas genom förslag till ändringar i lagen om energideklaration. Enligt förslaget ska ändringarna träda i kraft 1 januari 2014, dock med övergångsregler under ett halvår. Från och med den 1 juli 2014 är det enbart certifierade experter enligt CEX som ska besiktiga, upprätta och registrera energideklarationen i Boverkets datassystem. Syftet med ändringen är bl.a. att åstadkomma en kvalitetsförbättring av energideklarationerna. Förändringen att alla energiexperter ska vara certifierade innebär en allmän skärpning av kompetenskraven. Bakgrunden till den föreslagna ändringen i systemet för energideklaration, samt om konsekvenser, finns att ta del av i propositionerna *Vägen till mer effektiva energideklarationer* (2011/12:120) och *Kompetens och oberoende vid upprättande av energideklarationer* (2012/13:171). Enligt propositionen 2011/12:120, s. 64, ska kraven på personcertifiering gälla såväl personal som besiktigar byggnader som övriga som deltar i arbetet med upprättande av energideklarationer.

Boverket har inför den föreslagna revideringen låtit genomföra en genomlysning av de gällande föreskrifterna för att bland annat utreda om kompetenskraven för certifierade energiexperter är tillräckliga. Utredningen har visat att bristfälliga energideklarationer inte generellt kan härledas till brist på kunskaper hos de certifierade experterna. Kommande ändringar i systemet för energideklarationer där det enbart är certifierade

energiexperter som upprättar energideklarationer bedöms i sig kunna leda till en kvalitetshöjning avseende innehållet i energideklarationerna, både när det gäller bestämningen av byggnaders energiprestanda och för rekommendationer om energieffektivisering. Föreslagna ändringar i Boverkets föreskrifter om sakkunskap är därför inte särskilt omfattande. Se avsnitt *Författningsändringar med konsekvenser*.

Boverket vill med de föreslagna ändringarna anpassa föreskriften till gjorda ändringar i lag och förordning. Boverket lägger tyngdpunkten på att säkerställa kvalitén i energideklarationerna. Energideklarationen ska ge information av god kvalitet om byggandets energiprestanda till konsumenter och till byggnadsägaren. Experten ska även i energideklarationen lämna rekommendationer till hur byggnadens energianvändning kan effektiviseras som är förenliga med en god inomhusmiljö, byggnadens tekniska egenskapskrav och kulturvärden. Rekommendationerna ska även vara kostnadseffektiva. Det senare i betydelsen ekonomiskt rimliga. Utifrån rekommendationerna kan sedan byggnadsägaren gå vidare och skaffa sig mer detaljerad information om föreslagna åtgärder.

Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Övergångsreglerna

Föreslagna ändringar i lagen om energideklaration som gäller avskaffandet av ackrediteringen av kontrollorgan och skärpta krav på personcertifiering, föreslås träda i kraft den 1 januari 2014. Under en övergångsperiod, fram till och med den 30 juni 2014, kommer dock systemet med ackrediterade kontrollorgan fortfarande att gälla. Det kommer således att under denna övergångsperiod finnas två parallella system. Uppgifter om vilka ackrediterade kontrollorgan som finns hittar man på SWEDACs hemsida. Uppgifter om certifierade energiexperter finns på Boverkets hemsida.

Boverket inför även en övergångsregel för certifiering av energiexperter. Fram till den 30 juni 2014 kan de äldre föreskrifterna, CEX 3, tillämpas vid certifieringen.

Energiexperter

För experter som redan idag är certifierade medför de föreslagna ändringarna i CEX ingen förändring just nu. Deras certifiering gäller i fem år och det är först när de ska omcertifiera sig som de blir berörda av ändringarna. Antalet certifierade energiexperter som berörs är samtliga, i dagsläget 640 stycken¹.

Av de 640 är 207 st certifierade med behörigheten N, Normal och resten, 433 st certifierade för behörigheten K, Kvalificerad.

I det tidigare systemet var det tillräckligt att det inom ett ackrediterat kontrollorgan fanns minst en person som var certifierad energiexpert. Inom det ackrediterade kontrollorganet var det möjligt att energiexperter utan certifiering besiktigade och upprättade deklARATIONER så länge som de arbetade inom en sådan organisation. Genom det föreslagna kravet på att

¹ Se för aktuellt antal: <http://www.boverket.se/Bygga--forvalta/hitta-behoriga/>

alla personer som upprättar energideklaration ska vara certifierade, vilket inkluderar alla moment, dvs. besiktning, upprättandet och överföringen till Boverket, så skärps kompetenskraven på ett genomgripande sätt i systemet. Ändringarna medför att personer som inte är personcertifierade, men som idag arbetar med energideklarationsuppgifter inom ett ackrediterat kontrollorgan, efter den 30 juni 2014 inte längre får utföra dessa uppgifter.

788 personer har behörighet i Boverkets energideklarationssystem, Gripen, varav 218 är tekniskt ansvariga. 570 personer har behörighet som expert eller administratör. Den som har behörighet som till exempel ”expert” kan vara antingen certifierad energiexpert eller icke certifierad energiexpert. Totalt sett finns det dock 640 registrerade certifierade energiexperter. Det går inte ur Boverkets register att utläsa några säkra uppgifter om hur många av personerna som har behörighet och uppfyller certifieringskraven utan att vara det. Boverket har dock fått signaler om att det finns ett flertal certifierade energiexperter som idag inte är aktiva inom ett ackrediterat kontrollorgan och som inväntar att det nya systemet med personcertifiering ska träda i kraft.

Det går heller inte att göra någon säker bedömning av hur stor andel av de som idag inte är certifierade och som verkar inom ett ackrediterat kontrollorgan som lever upp till de krav som ställs i dessa avseende och som därmed direkt har möjligheten att certifiera sig.

För att fortsatt kunna upprätta energideklarationer krävs att de, om de uppfyller kraven för certifiering, certifierar sig hos ett ackrediterat certifieringsorgan. Arbeta med energideklarationer är att se som arbete med nära anknytning till energianvändning och inomhusmiljö. Detta förtydligas också i Boverkets förslag till ändrade föreskrifter. Den erfarenhet som de under tiden har skaffat sig inom ett ackrediterat kontrollorgan kommer därför att vara kvalificerande praktiskt arbete för en certifiering.

Hur påverkas befintliga experter av att de ackrediterade kontrollorganen avskaffas? Inledningsvis kan konstateras att de som idag verkar som certifierade experter inom ett kontrollorgan genom regeländringen slipper avgiften till SWEDAC. För majoriteten av kontrollorganen varierar den mellan 29.000 – 48.0000 kr per år (prop 2012/13:171 s 20). I det fortsatta resonemanget har vi valt att använda siffran 29.000 för de mycket små företagen och medelvärdet 38.500 kr för övriga.

Givet att kostnaderna för certifiering är lika kan denna övergång illustreras i följande exempel. I exemplet ingår inte det ackrediterade kontrollorganets kostnad för första ackrediteringen hos SWEDAC. Certifieringskostnaden är redovisad under avsnittet för certifieringsorganen.

Exempel 1
1-personsföretag

t.o.m. 13-12-31	Kostnader kr	Fr.o.m. 14-01-01	Kostnader
Årlig av SWEDAC 29000 x 5	145.000		0 kr
Certif CEX	11.200		11.200
Summa	156.200		11.200
Per år (5 år)	31.240		2.240

Exempel 2
Ett större KO med flera anställda, 1 teknisk ansvarig och 1 CEX

t.o.m. 13-12-31	Kostnader kr	Fr.o.m. 14-01-01	Kostnader
Årlig av SWEDAC 38.500 x 5	192.500		0 kr
Certif CEX	22.400		22.400
Summa	214.900		22.400
Per år (5 år)	42.980		4.480

Certifieringsorganen har i sitt remissvar aviserat att införandet av en energideklaration som ett moment i examinationen kommer att vara "kraftigt fördyrande". I den dialog vi har haft med certifieringsorganen framgår att det kan röra sig om en fördubblad kostnad. Nedan, i exempel 3 och 4, modifieras exempel 1 och 2 med tillägget fördubblad certifieringskostnad.

Exempel 3
1-personsföretag certifieringskostnaden fördubblas

t.o.m. 13-12-31	Kostnader kr	Fr.o.m. 14-01-01	Kostnader
Årlig av SWEDAC 29000 x 5	145.000		0 kr
Certif CEX	11.200		22.400
Summa	156.200		22.400
Per år (5 år)	31.240		4.480

Exempel 4
Ett större KO med flera anställda, 1 teknisk ansvarig och 1 CEX,
certifieringskostnaden fördubblas

t.o.m. 13-12-31	Kostnader kr	Fr.o.m. 14-01-01	Kostnader
Årlig av SWEDAC 38.500 x 5	192.500		0 kr
Certif CEX	22.400		44.800
Summa	214.900		44.800
Per år (5 år)	42.980		8.960

De slutsatser Boverket drar av det ovanstående är att bytet till systemet med personcertifiering är ett billigare system i förhållande till det tidigare gällande. Införandet av upprättande av en deklARATION i det teoretiska provet innebär att kostnaderna för certifieringsorganen ökar. Avskaffandet av ackrediterade kontrollorgan gynnar småföretagarna genom lägre avgifter och en bättre marknad. Den merkostnad som införandet av en teoretisk energideklARATION i examinationen, ryms inom den besparingen som det ändrade systemet medför, vilket exemplifierats ovan. Åtminstone gäller det för de som redan är certifierade. Eventuella högre kostnader kan därför motiveras av intäkter i form av säkerställd kvalitet. Enbart ökad certifieringskostnad kan därför inte ensamt utgöra en grund för att priset på energideklARATIONen kommer att öka.

Ackrediterade kontrollorgan

De ackrediterade kontrollorganen upphör från och med den 1 januari 2014. Det är 414 st kontrollorgan ackrediterade hos SWEDAC, 245 st för behörigheten N och 169 st för behörigheten K. Dock gäller övergångsregler som medför att det äldre systemet gäller tom 30 juni 2013. Under övergångsperioden får de experter som har behörighet i Boverkets energideklARATIONssystem Gripen fortsätta att föra över energideklARATIONer i Boverkets energideklARATIONsregister. Det är fråga om verksamhet som kommer att planas ut och försvinna i denna form.

Takten på antalet upprättade energideklARATIONer kan inledningsvis, under första delen av 2014, tänkas öka. Dels som en effekt av ackrediterade kontrollorgan ser ett begränsat tidsutrymme då de kan verka som de gör idag med icke certifierad personal, dels för att Boverket har fått signaler om att en del certifierade energiexperter inväntar att de nya reglerna ska träda i kraft så att de kan arbeta utan ackreditering.

Byggnadsägare och byggherrar

Byggnadsägare och byggherrar har ansvar för att energideklARATION upprättas i de fall detta krävs. Byggnadsägare och byggherrar ska vända sig direkt till en certifierad energiexpert i stället för ett ackrediterat kontrollorgan. Se ovan om övergångsregler. Boverket gör bedömningen att priset på energideklARATIONen inte behöver öka som en följd av ändringarna i föreskriften. Byggnadsägare och byggherrar bedöms därför inte påverkas av föreslagna ändringar i CEX.

Certifieringsorgan

Idag finns fyra ackrediterade certifieringsorgan för certifiering av energiexpert.

De ökade kraven på kunskap och kännedom som föreslås i 7 och 8 §§ och den förändring som avser det teoretiska provet i 12 § får konsekvenser för certifieringsorganen. Föreslagna ändringar avseende kunskapskraven medför att certifieringsorganen kan behöva göra ändringar i

frågebanken för det teoretiska provet. Det föreslagna kravet på att det teoretiska provet ska innehålla upprättandet av en energideklaration medför konsekvenser både initialt men också i det kontinuerliga arbetet. Certifieringsorganen behöver bland annat initialt designa byggnadsfall och ta fram det underlag de sökande ska få, utifrån vilket en energideklaration sedan ska upprättas vid provtillfället. De behöver utveckla bedömningsgrunder för resultaten som de sökande presterar. Arbetsinsatsen ökar också när det gäller själva rättningen av proven.

Boverket har i dialog med certifieringsorganen försökt skaffa en bild av vilka kostnader regeländringarna har för certifieringsorganet och hur det påverkar priset på certifiering.

De ändringar som genomförs, utöver momentet att upprätta en energideklaration i examinationen, kommer att kräva kostnader men att de kan likställas med den typ av uppgradering och översyn som sker löpande av systemet. Kostnaderna för detta arbete är således inte så stora. Uppskattade kostnader för att införa momentet att upprätta en teoretisk energideklaration är högst osäker men anges av certifieringsorganen som ”betydande”. I slutänden bedömer certifieringsorganen att kostnaden för certifieringen kan komma att fördubblas för energiexperterna.

I dagsläget kostar det ca 7 500-8 000 kr att bli certifierad för första gången. Kostnaderna fördelar sig på en anmälningsavgift på ca 5 500-6.000 kr, examination ca 2 000 kr. Till dessa kostnader kommer en årlig administrativ avgift på ca 850-1 000 kr per år. Kostnaden för de 5 år certifieringen gäller blir således ca 10 900–11 500 kr (snitt 11 200 kr) eller fördelat per år 2 180-2 300 kr (snitt 2 240 kr). Vid omcertifiering kostar omcertifieringen ca 5 500 kr och då ingår det skriftliga provet. Därtill kommer den årliga administrativa kostnaden. Totalt för år 6-10 blir kostnaderna ca 8 900-9 500 kr (snitt 9 200 kr) vilket ger 1 780–1 900 kr per år (snitt 1 840 kr). Dvs. i stort sett densamma som för de första 5 åren. En fördubbling skulle ge en årlig kostnad på ca 4 480-4 600 kronor (snitt 4 480kr) respektive 3 560–3 800 kr per år (snitt 3 680 kr).

När ett nytt moment, en ny metod, införs såsom den för att testa kunskapen hos experten, innebär det en stor skillnad för certifieringsorganen. De måste visa att man lever upp till de nya kraven. En ny bedömning, en ny granskning, behöver göras från SWEDAC. Rent praktiskt går det till så att certifieringsorganet tar kontakt med SWEDAC för att visa hur man uppfyller de nya kraven. Med god planering så är det realistiskt att genomföra en sådan granskning tidigt 2014 och enligt SWEDAC borde själva granskningen inte ta så lång tid, även om det inte i förväg går att ange den. Denna granskning kommer att vara en extra engångskostnad för certifieringsorganet. Se vidare under rubriken Författningskommentarer och konsekvenser, 12 §.

Utbildningsföretag

Utbildningsföretagen kommer att beröras i och med de skärpningar som görs av kraven i 7 och 8 §§ samt ändringarna i 10 och 11 §§. De skärpta kraven i 7 och 8 §§ medför initialt en omställning för dessa företag. Detta kan medföra ökade kostnader, kostnader som kan tas ut av de som ska utbildas.

Fastighetsmäklare

Fastighetsmäklarna berörs inte direkt av föreslagna ändringar i CEX. Däremot kan de beröras av de kommande övergripande förändringarna i systemet för energideklaration. I deras roll mellan säljare och köpare kan det vara viktigt att de känner till att det framöver enbart kommer att vara certifierade energiexperter som får upprätta energideklarationer. Antalet fastighetsmäklare är 6 512 stycken².

Kommunala byggnadsnämnder

De kommunala byggnadsnämnderna kommer i kontakt med CEX när en sakkunnig energiexpert bör utses. En certifierad energiexpert enligt CEX kan oavsett behörighetsnivå (normal eller kvalificerad) ha en roll som sakkunnig energiexpert enligt PBL (2010:900) 10 kap 8 § 2 och PBF (2011:338) 7 kap 3 §. Det är inte klart uttalat, men samma skillnad som CEX gör mellan enkel och komplex byggnad bör gälla även för en sakkunnig expert enligt PBL. För t.ex. nyproduktion av byggnader som är att anse som *komplexa* enligt CEX, bör alltså den sakkunnige energiexperten ha behörigheten *Kvalificerad* enligt samma föreskrift. Det är därför viktigt att de kommunala byggnadsnämnderna har kunskap om CEX.

Sakkunnig energiexpert enligt PBL

I förslaget till ändringar i CEX föreslås att upprättandet av en energideklaration ska ingå som en del av det teoretiska provet vid certifieringen. Avsikten är att säkerställa kvaliteten på energideklarationerna. De certifierade energiexperter som huvudsakligen verkar som sakkunniga energiexperter enligt PBL, dvs. de som inte upprättar några energideklarationer, eller enbart ett litet antal sådana, för dem kan kravet på att upprättandet av en energideklaration ska ingå som en del av det teoretiska provet uppfattas som en skärpning. Boverket vill klargöra att kunskapskraven på den certifierade experten finns i 7, 8, 10 och 11 §§ CEX, och att där har skett vissa klargöranden och skärpningar. Att upprätta en energideklaration är ett sätt att kontrollera att man besitter den kunskap och kompetens som reglerna kräver och medför i sig ingen höjning av själva kraven.

Övriga företag

Ändringarna som föreslås i CEX bedöms *i sig* inte innebära några konsekvenser av betydelse för övriga företag. För konsekvenser av kommande ändringarna i systemet i stort, avseende avskaffandet av kravet på ackreditering av företag och skärpta krav på personcertifiering, hänvisas till propositionerna *Vägen till mer effektiva energideklarationer* (prop. 2011/12:120) ss. 67, 73-77 och *Kompetens och oberoende vid upprättandet av energideklarationer* (prop. 2012/13:171) s 20.

² Se maj 2013 månads antal: http://www.fmi.se/Sve/Filer/fmi_statistik_2013-05-31.pdf

Särskild hänsyn

Förslaget till ändringar i CEX bedöms inte ha några konsekvenser för tillgänglighet och användbarhet eller hälsa.

Hänsyn har tagits till frågan om jämställdhet. I nuvarande 7 §, som flyttas till 2 § i den ändrade föreskriften, tas ordet ”han” bort och ändras till en mer könsneutral form.

Energideklarationens syfte är att främja en effektiv energianvändning och en god inomhusmiljö i byggnader. Föreslagna ändringar bedöms bidra till ett effektivare styrmedel vilket kan leda till positiva konsekvenser för miljön.

Författningsändringar med konsekvenser

2 §

Revidering

Två nya definitioner införs, Kunskap om och Kännedom om.

Motivering

Formuleringarna fanns tidigare i ett allmänt råd till 7 §. Eftersom det är fråga om definitioner så är det mer korrekt att de finns under den paragraf som hanterar definitioner.

Konsekvenser

Ändringen medför inga ändringar i sak. Det blir en mer logisk placering.

3 §

Revidering

Behörighet *Luftkonditionering* för luftkonditioneringssystem tas bort, p. 3.

Motivering

Kravet på besiktning av luftkonditioneringssystem med en effekt över 12 kW, och som huvudsakligen drivs med elektricitet, upphörde i och med ändringarna i lagen 1 juli 2012. Lagen angav att det i energideklarationen avseende sådana luftkonditioneringssystem skulle anges uppgifter om systemets energieffektivitet och om en effektivare energianvändning kunde uppnås i systemet. I förordningen hade Boverket bemyndigande att meddela föreskrifter om besiktningsintervall och om besiktningens omfattning. Detta bemyndigande upphörde i och med ändringarna i förordningen 8 juli 2012. Boverket föreskrev tidigare att

sådana luftkonditioneringssystem minst skulle besiktas vart 10:e år. Lagen angav också, innan ändringarna, att sådana system skulle besiktas regelbundet även om byggnaden i sig tillhörde ett av undantagen från kravet på energideklaration. Boverket får meddela föreskrifter om de krav som ska ställas för certifiering av en energiexpert samt om certifieringsförfarandet. Boverket föreskrev utifrån dessa grunder att det utöver behörighetsklasserna normal och kvalificerad, även skulle finnas en behörighetsklass för luftkonditionering. Med anledning av att besiktningskravet av sådana luftkonditioneringssystem upphörde att gälla 1 juli 2012 finns det längre någon anledning att ha kvar behörigheten luftkonditionering i CEX.

Konsekvenser

Ändringen bedöms inte leda till några konsekvenser av betydelse. Behörigheten behövs inte längre. Ett mycket litet antal energiexperter har, sett tillbaka i tiden, valt att certifiera sig för enbart behörighet luftkonditionering.

4 §

Revidering

”Luftkonditioneringssystem” i föreskriftstexten tas bort.

Motivering

Se motivtext under 3 §.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

5 §

Revidering

”Luftkonditioneringssystem” i föreskriftstexten tas bort. I det efterföljande allmänna rådet anges att arbete med energideklaration är ett exempel på arbete med nära anknytning till energianvändning och inomhusmiljö.

Motivering

Se motivtext under 3 §.

Det systemskifte som genomförs från den 1 januari 2014 innebär att systemet med ackrediterade kontrollorgan avskaffas. Dessa kontrollorgan har inom sin organisation kunnat ha personer som inte är personcertifierade men som fått verka inom och under kontrollorganets organisation och kontroll. Efter övergångsperioden till och med den 30 juni 2014, när dessa ändringar har trätt i kraft fullt ut, kan dessa personer inte längre arbeta med att besiktiga, upprätta eller överlämna deklarerationer till Boverket. De kan då endast verka som certifierade experter, vilket kräver att de uppfyller kraven i CEX och att de certifierar sig hos något av de ackrediterade certifieringsorganen. Den erfarenhet som de under tiden de verkat som icke certifierade energiexperter inom ett ackrediterat kontroll-

organ kommer att vara kvalificerande praktiskt arbete vid en certifiering. Det anses vara lämpligt att förtydliga, med tanke på ovan nämnda systemskifte, att arbete med energideklarationer kan ses som arbete med nära anknytning till energianvändning och inomhusmiljö.

Konsekvenser

Underlättar för användarna av reglerna.

7 §

Revidering

P. 1 ”Statens Strålskyddsinstitut” ersätts med ”Strålsäkerhetsmyndigheten”. I samma mening görs ett tillägg att energiexperten ska ha kännedom om åtgärder för att minska radonhalten.

P. 5 En ny punkt införs i föreskriften, vilket leder till att numreringen ändras för efterföljande punkter. Den nya punkten anger att energiexperten ska ha kunskap om värmeproducerande enheter, till exempel värme-pannor, värmepumpar och solfångare, samt fjärrvärmecentraler.

P. 6 Till det nuvarande kravet har ett tillägg gjorts som anger att energiexperten ska ha kunskap om fördelningsberäkningar av elförbrukning.

P. 8. Till det nuvarande kravet har ett tillägg gjorts som anger att energiexperten ska ha kunskap om fördelning av uppmätt energi för uppvärmning, komfortkyla, tappvarmvatten och byggnadens fastighetsel.

I det allmänna rådet stryks första stycket. Kunskap om och kännedom om är definitioner och flyttas till 2 §

Motiv

P. 1 Statens Strålskyddsinstitut har bytt namn till Strålsäkerhetsmyndigheten. Krav på att energiexperten ska ha kännedom om åtgärder för att minska radonhalten anses vara befogat sett till syftet med lagen om energideklaration. Syftet är att främja en effektiv energianvändning, men också en god inomhusmiljö. Det anses vara viktigt att en energiexpert kan förmedla sådan information till byggnadsägare.

P. 5 Kunskap om värmeproducerande enheter är central i arbetet med en byggnads energianvändning. Denna nya punkt har koppling till vad som redan idag anges i 7 § pkt 4, men denna anses behöva kompletteras för att tydliggöra just detta kunskapskrav.

P. 6 Det är en vanligt förekommande situation att energiexperter behöver fördela uppmätt elenergianvändning på olika energiposter vid bestämning av byggnadens energiprestanda. Av den anledningen anses det motiverat att komplettera med detta krav.

P. 8 Eftersom energiexperter vid upprättandet av energideklarationer i de flesta fall behöver fördela uppmätt energianvändning på ett eller annat sätt, så anses det vara befogat att det också ställs krav på kunskap om detta.

Ändringen i det allmänna rådet är endast redaktionell och definitionerna får en mer logisk placering.

Konsekvenser

P. 1 Skapar förutsättningar för bättre information till byggnadsägare om åtgärder för att sänka radonhalter i byggnader.

P. 5, p. 6 och p. 8 Tydligare krav på energiexperterna i dessa avseenden skapar bland annat förutsättningar för bättre kvalitet på bestämningen av energiprestanda och på de uppgifter som ska anges om de i energiprestandan ingående energiposterna.

Att flytta definitionerna från det allmänna rådet till 2 § underlättar för användarna av reglerna.

8 §

Revidering

P. 1 Upphävs som en följd av ändringarna som beskrivs under 3 §. De efterföljande punkterna får därmed ny numrering. Det införs en ny punkt, p. 4, med krav på kunskap om hur system för uppvärmning, kylning och ventilation samt styrning och reglering av dessa system samverkar i en byggnad.

Motiv

P. 4 Kunskap om hur tekniska system samverkar i en byggnad är väsentlig för en certifierad energiexpert med behörighet *kvalificerad* då framförallt många lokalbyggnader har komplexa installationstekniska system, ofta kombinerade med övergripande system för styrning och reglering. Detta kunskapsområde täcks inte in av de nuvarande kraven på särskild kompetens, varför det anses motiverat att detta kunskapskrav införs.

Konsekvenser

Ändringen skapar förutsättningar för bättre kvalitet på energideklara- tioner när det gäller komplexa byggnader.

9 §

Revidering

Paragrafen upphör att gälla.

Motivering

Se motivtext under 3 §. 9 § reglerar särskilda krav för behörighet *luftkonditionering*. Det föreslås därför att bestämmelserna i 9 § upphävs.

Konsekvenser

Se 3 §.

10 §

Revidering

Behörighet *luftkonditionering* tas bort i första meningen.

P. 1 Hänvisningen till Boverkets allmänna råd om ändring av byggnad, (1996:4) BÅR tas bort.

P. 2 Ändring av BFS-nummer vid hänvisningen till Boverkets föreskrifter och allmänna råd om energideklaration för byggnader; BFS 2011:7 ändras till BFS 2007:4.

P. 6 Hänvisningen till Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/91/EG om byggnaders energiprestanda ändras till Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU av den 19 maj 2010 om byggnaders energiprestanda.

Motivering

Se motivtext under § 3.

P. 1 Boverkets ändringsbestämmelser finns nu inarbetade i Boverkets byggregler (BFS 2011:6), BBR.

P. 2 Hänvisning bör göras till grundförfattningen, varför denna ändras.

P. 6 Rådets direktiv 2002/91/EG har ersatts av Rådets direktiv 2010/31/EU av den 19 maj 2010 om byggnaders energiprestanda.

Konsekvenser

Underlättar för användarna av reglerna.

11 §

Revidering

Behörighet luftkonditionering stryks i föreskriftstexten och i det efterföljande allmänna rådet, stycke två.

Hänvisningen till EG-förordningen om ozonnedbrytande ämnen (EG nr 2037/2000 om ämnen som bryter ned ozonskiktet) ändras till (EG) nr 1005/2009.

Det allmänna rådets första stycke tas bort.

Information om vem som ger ut *Svensk Kylnorm*, faktablad 12, tas bort.

Motivering

För ändringar avseende behörighet luftkonditionering, se 3 §.

EG-förordningen om ozonnedbrytande ämnen (EG nr 2037/2000 om ämnen som bryter ned ozonskiktet) är inte längre aktuell. Den har ersatts av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1005/2009 av den 16 september 2009 om ämnen som bryter ned ozonskiktet. Hänvisningen ändras därför.

Information om utgivare av *Svensk Kylnorm* i ett allmänt råd anses inte vara nödvändigt för energiexperternas möjligheter att kunna ta del av faktabladet.

Konsekvenser

Ändringarna underlättar för användarna av reglerna, och, avseende stycke 3 under Motivering ovan, att föreskrifterna inte riskerar att ge en felaktig hänvisning när utgivare ändras.

Övrigt

I 11 § görs en hänvisning till EG-förordningen om f-gaser (EG nr 842/2006 om vissa fluorerade växthusgaser). Denna förordning kommer inom kort att ersättas av en ny förordning. Enligt den Europeiska kommissionens förslag ska den nya förordningen tillämpas från och med 1 januari 2014. Förslaget finns att finna på webbplatsen EUR-Lex Europa (eur.lex.europa.eu/sv/index.htm); *Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om fluorerade växthusgaser* (COM/2012/0643 final – 2012/0305 (COD)) med celexnummer 52012PC0643. När den förordningen träder i kraft kommer Boverket att ändra den nuvarande hänvisningen i CEX. Det betyder att remissinstan-

serna, om de har synpunkter på en hänvisning till denna i forskrifterna, redan nu måste inkomma med synpunkter.

12 §

Revidering

Det föreskrivs att i det teoretiska provet ska ingå upprättande av en teoretisk energideklaration. Tidigare fanns denna bestämmelse som allmänt råd, men införs nu som föreskrift.

Hänvisningen till 9 § tas bort.

Motivering

Kraven på kunskap och kännedom enligt CEX ska kontrolleras genom ett skriftligt prov för sökt behörighet. Det prov som idag genomförs via certifieringsorganen är ett kunskapsprov utifrån dessa delar, men innehåller inte ett moment som innebär att en energideklaration upprättas. Ett kunskapsprov av det slag som idag genomförs speglar nödvändigtvis inte den sökandes kompetens att faktiskt upprätta en energideklaration. Prövningen av den teoretiska kunskapen utifrån CEX är viktig, men det är även en prövning av kompetensen att faktiskt kunna upprätta en energideklaration. En sådan ”färdighetsdel” i det teoretiska provet kan genomföras genom att den sökande får given information om en viss byggnad, och att den sökande, utifrån denna information, ska upprätta en energideklaration. En sådan del av provet ställer krav på kunskap om hur energideklarationen, i sina olika delar, ska fyllas i. Den kan också exempelvis utgöra en lämplig prövning av kunskapen om hur energianvändning kan fördelas på de i energiprestandan ingående delarna, och också en lämplig prövning av kompetensen att kunna beräkna energibesparing och kostnadseffektivitet avseende åtgärdsförslag. Att flytta det allmänna rådet till forskriftsnivå innebär en skärpning och är ett led i arbetet med att säkerställa kvaliteten på energideklarationerna. Boverket anser att det är motiverat att införa detta moment för att säkerställabåde kompetensen hos de certifierade experterna och kvalitén i energideklarationerna. Bestämmelsen är framförallt avsedd för fallet nycertifiering och vid omcertifiering när experten inte gjort efterfrågat antal deklamationer.

Eftersom 9 § upphävs i förslaget till ändringar så ändras också hänvisningen.

Konsekvenser

Den föreslagna ändringen leder till att kompetensprövningen blir mer heltäckande. Den säkerställer kvaliteten på energideklarationerna och i förlängningen kommer den att bidra till bättre kvalitet på dem.

Idag tar det teoretiska provet för behörighet *normal* ungefär 3,5 h i anspråk, och för behörighet *kvalificerad*, 6 h. Det teoretiska provet innehåller frågor där kraven på kunskap och kännedom enligt CEX prövas. Införande av krav på att det teoretiska provet också ska innehålla upprättandet av en energideklaration gör att tidsåtgången för provet i sin helhet kommer att öka. Boverkets uppfattning är dock att det nuvarande teoretiska provet bör kunna kortas ned avseende de krav på särskild kompetens som i stället kan prövas i ett sådant moment. De något skärpta

kraven på kunskap om fördelning av energianvändning som föreslås i 7 § och 8 § bör exempelvis kunna vara sådan kunskap som kan testas genom och ingå i momentet att upprätta en energideklaration. Boverkets bedömning är att det teoretiska provet, trots att detta nya moment ska ingå, att det fortfarande bör kunna genomföras under en dag. Det bör därför få begränsade konsekvenser för de sökande tidsmässigt.

Certifieringsorganen skulle behöva designa lämpliga ”byggnadsfall” och vilken information som ska ges de sökande vid provtillfället, likaså utveckla bedömningsgrunder för de sökandes genomförande av deklARATIONEN. Certifieringsorganen skulle även behöva lägga mer tid på rättning av de teoretiska proven än vad som är fallet idag. Att införa detta moment i det teoretiska provet skulle alltså utifrån tidsaspekten vara fördyrande för certifieringsorganen. Certifieringsorganen har uppskattat att kostnaderna för de sökande kan komma att dubblas.

Boverket anser, trots de konsekvenser som förslaget till ändring kan leda till som övergripande beskrivs ovan, att denna ändring är motiverad för att säkerställa kompetensen hos de certifierade energiexperterna, och att en sådan del i det teoretiska provet är en viktig aspekt när det gäller att säkra och på sikt förbättra kvaliteten på energideklarationerna. Det är en central del i en kompetensprövning att det moment som senare ska utföras också prövas vid en certifiering. Det anses därför befogat att införa detta krav. Bestämmelsen är avsedd för fallet nycertifiering och vid omcertifiering när experten inte gjort efterfrågat antal deklARATIONER.

13 §

Revidering

Paragraf 9 stryks.

Motivering

Redaktionell ändring eftersom 9 § upphävs.

Konsekvenser

Inga.

16 §

Revidering

Paragraf 9 stryks. Ordet ”förnyad” tas bort.

Motivering

Redaktionell ändring eftersom 9 § upphävs.

Begreppet ”förnyad grundlig kompetensprövning” är inte definierat särskilt i föreskriften. I det allmänna rådet till föreskriften exemplifieras dock vad som avses med en förenklad kompetensprövning. Det går således att utifrån den beskrivningen att sluta sig till att med begreppet ”förnyad grundlig kompetensprövning” avses det teoretiska prov som ska avläggas med stöd av 12 §. Det blir en bättre logik i uttryckssättet om

man endast använder begreppen grundlig och förnyad. Ordet förnyad tas därför bort. Ändringen medför ingen saklig ändring.

Konsekvenser

Inga. Ändringarna är redaktionella.

Överensstämmer med eller går utöver skyldigheter i EU-medlemskapet

Boverkets förslag till föreskriftsändringar överensstämmer med de skyldigheter vi har som medlemsnation i EU.

Särskilda informationsinsatser

De föreslagna ändringarna i CEX *i sig* berör framförallt energiexperter, certifieringsorgan och utbildningsföretag.